

GEODEZIJA IN KRIZNI ČASI

Anton Prosen

Ko se je pred poldrugim letom pojavila hipotekarna in finančna kriza v ZDA, tudi največji finančni strokovnjaki niso hoteli na glas priznati, da je to le začetek globalne finančne, gospodarske in socialne krize, ki je zajela vse države. Slovenski ekonomski strokovnjaki so nas še lani tolažili, da nas ta kriza ne more prizadeti toliko kot nekatere druge, gospodarsko bolj razvite države. Naivno razmišljanje, ali pa morda Slovenija ni del sveta? Kaj je gospodarska kriza, znajo povedati predvsem starejši, ki so jo doživeli konec dvajsetih in v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja. Pravijo, da je bilo hudo, nekateri poznavalci današnjih razmer pa trdijo, da je sedanja kriza mnogo hujša od takratne. Čas bo pokazal, ali je to res.

Koliko je lahko v teh kriznih časih prizadeta geodetska stroka, še ne vemo, morda še ne razmišljamo dovolj. Pa vendar je po pripovedovanju starejših kolegov in iz nekaterih virov razvidno, da so se v stroki ponavljale krize v določenih časovnih presledkih. Izjema je obdobje zadnjih desetletij, ko stroka ni občutila nikakršne krize, nismo poznali brezposelnosti in dela je bilo za vse dovolj ali celo preveč.

Slovensko geodetsko stroko je kriza v tridesetih letih prejšnjega stoletja močno prizadela. Novoustanovljena ljubljanska univerza je pričela izobraževati geodete že takoj v letu 1919, vendar le v obliki dvoletnega tečaja, leta 1928 se je šolanje preoblikovalo v štiriletni študij kulturno-geodetske usmeritve. V veliko škodo hitrejšega razvoja geodetske stroke je bil ta študij žal leta 1931 ukinjen; poznavalci takratnih razmer trdijo, da je bila za to kriva ravno gospodarska in finančna kriza. Po letu 1945 je bil ustanovljen Geodetski oddelek Tehniške fakultete, v petdesetih letih prejšnjega stoletja so se pričeli zaposlovati prvi diplomanti, nato pa se je kmalu pokazala kriza zaposlovanja geodetov. Na pobudo republiških organov je bil konec petdesetih let, predvsem zaradi potrebe povojnega gospodarstva, študij preoblikovan v geodetsko in komunalno smer. V začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja pa je bil študij komunalne smeri v okviru geodezije ukinjen. Stroka ni razmišljala o dolgoročni prihodnosti, saj je bilo ob hitrem razvoju takratne družbe dela na klasičnih geodetskih projektih dovolj. Razmere v devetdesetih letih so narekovale ponovno prenovu študija z vključevanjem znanj iz geoinformatike, upravljanja nepremičnin, prava, ekonomije, organizacije, ekologije itn. Danes je študij geodezije na Univerzi v Ljubljani zagotovo primerljiv s študiji na drugih pomembnejših univerzah in to nam daje tudi upanje, da diplomantom ne bodo zaprte poti zaposlovanja. Ni pa dobro, da čakamo, kaj se bo zgodilo, saj nas kolegi iz razvitih evropskih držav že nekaj let opozarjajo, da se postopoma pojavlja kriza v stroki in prinaša zmanjševanje izobraževalnih ustanov za ta poklic. V Sloveniji se vedno sprašujemo, kako se lotiti prihajajoče krize in kdo je odgovoren za razvoj. Morda pa se le česa naučimo iz preteklosti.

Ukinitvev komaj začetega študija geodezije v tridesetih letih preteklega stoletja zagotovo ni bila modra odločitev, enako napako smo morda naredili v sedemdesetih letih z ukinitvijo komunalne smeri. Osebnostno menim, da je kakovostno znanje in široko področje znanj strokovnjakov osnovni pogoj za nove ideje; krizo v stroki bomo najlažje rešili s širitvijo delovnih področij, s kakovostjo dela, kontinuiranim izobraževanjem in deli, ki strokovno podpirajo druge stroke. Vedno je treba staviti na pogum, v kriznih časih pa še posebej. Ne nazadnje velja zaupati mlajšim in prodornejšim, ki imajo poleg nekaterih novih znanj tudi pogum.

Pred vami je prva številka 53. letnika revije. Prispevki so zanimivi in opazili boste, da se za objave zanimajo tudi druge stroke, kar po mnenju uredništva ni slabo, saj moramo tudi sami poiskati sorodne oziroma povezane stroke in jim pokazati oziroma ponuditi svoje znanje in sposobnosti.

Tudi tokrat se v imenu uredništva revije zahvaljujem vsem avtorjem za prispevke, kolegicam in kolegom želim po nekoliko dolgi zimi lepe spomladanske dneve. Ker bo treba marsikje nadomestiti zaostanke terenskega dela zaradi zime, se bojim, da bo zmanjkalo časa za branje; a kljub temu si odtrgajte kak trenutek tudi za revijo, saj prinaša kup informacij in novosti. Vsem želim prijetno branje!

dr. Anton Prosen
glavni in odgovorni urednik